

Factsheet Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI)

Samenvatting

Op 3 juni 2022 heeft de ministerraad op voorstel van minister Kuipers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ingestemd met de oprichting van een Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI). Met deze nieuwe organisatie wordt de landelijke regie op de infectieziektebestrijding ten tijde van een pandemie versterkt.

Samen met de GGD'en en andere partijen gaat de LFI Nederland beter voorbereiden op een toekomstige pandemie. De opzet van een duidelijke, landelijke aansturing zorgt ervoor dat een toekomstige crisis slagvaardiger kan worden bestreden. Bijvoorbeeld doordat de opschaling voor het testen en vaccineren sneller kan gebeuren.

In deze oplegnotitie wordt een korte samenvatting geschetst van:

- het doorlopen besluitvormingsproces;
- welke besluiten de minister van VWS genomen heeft;
- wat het doel van de LFI is;
- en welke randvoorwaarden met de bestuurlijke partners zijn afgesproken.

Korte samenvatting van het doorlopen afstemmings- en besluitvormingsproces

- Op verzoek van de minister van VWS heeft een kwartiermaker-LFI in 2021/2022 samen met het RIVM en GGD GHOR NL een verkenning uitgevoerd en advies¹ uitgebracht. De aanleiding hiervoor vormde een eerder advies van het Verwey-Jonker Instituut² over de versterking van de Publieke Gezondheid.
- In aanloop naar bestuurlijke besluitvorming is het advies-LFI besproken in de BAC-PG, de VNG-commissie ZJO, de BAC-GHOR, de RCDV en het Veiligheidsberaad.
- In het bestuurlijk overleg d.d. 30 maart 2022 met vertegenwoordigers van GGD-GHOR Nederland, de VNG, Veiligheidsregio's, J&V en BZK heeft de minister van VWS vastgesteld dat er voldoende bestuurlijk draagvlak bestaat voor het advies van de kwartiermaker-LFI.
- In de ministerraad van 3 juni 2022 heeft het kabinet ingestemd met het advies³.

Korte samenvatting van de genomen besluiten

In zijn Kamerbrief d.d. 3 juni 2022 schrijft de minister van VWS mede namens de ministers van J&V en BZK dat hij:

- **Besloten** heeft om alle aanbevelingen uit het advies-LFI over te nemen.
- **Besloten** heeft om een nieuwe Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI) in te stellen als onderdeel van het RIVM.
- Het **voornemen** beschreven om de Wet publieke gezondheid te wijzigen om in geval van een epidemie van een A-infectieziekte (met landelijke impact) directe sturing door de minister van VWS op GGD'en ('warme fase') mogelijk te maken wegens de vereiste snelheid en uniformiteit in het belang van de volksgezondheid.
- Het **voornemen** beschreven om versterkte sturing op de infectieziektebestrijdingsketen in de koude fase mogelijk te maken voor een betere voorbereiding op een toekomstige epidemie van een A-infectieziekte, door op basis van de Wet publieke gezondheid (bij algemene maatregel van bestuur) meer gebruik te maken van kaderstelling zodat werkwijzen van GGD'en meer uniform worden uitgevoerd.

De LFI in het kort

De LFI – ondergebracht bij het RIVM – wordt een nieuwe, landelijke crisisorganisatie om een toekomstige pandemie slagvaardiger te bestrijden. De LFI gaat straks twee dingen doen: ten eerste bij een nieuwe pandemie zorgen voor snelle opschaling en aansturing van de medisch-operationele processen. Denk aan: testen, vaccineren en bron- en contactonderzoek. Hiertoe zal de LFI bij een landelijke uitbraak de 25 GGD'en namens de minister van VWS centraal ondersteunen en aansturen.

Ten tweede gaat de LFI de regie voeren op de voorbereidingen op zo'n toekomstige pandemie. De LFI zorgt dat bij een landelijke uitbraak operationele zaken razendsnel kunnen worden opgeschaald, ook bij de GGD'en. De LFI gaat bijvoorbeeld waakvlamcontracten regelen om snel klantcontactcentra in te kunnen zetten. Maar ook bepaalt de LFI hoe een goed werkende ICT eruit moet zien voor snelle opschaling en gaan

er oefen- en trainingsprogramma's ontwikkeld worden. Op deze manier worden gemeenten en de GGD'en natuurlijk ook ontlast.

Om snel te kunnen opschalen, worden samen kaders gemaakt. Kaders waarin we de verschillende werkprocessen op elkaar afstemmen en heldere afspraken maken: Hoe kun je contact met grote groepen mensen zo goed mogelijk organiseren? Wanneer gaan we communiceren en wie pakt dan welke rol? Welke data hebben we nodig om goed te kunnen monitoren? En aan welke eisen moeten systemen van bijvoorbeeld GGD 'en voldoen om hieraan bij te dragen?

Kaders maken doet de LFI nadrukkelijk *samen*. Want alleen samen met de GGD'en, met de collega's van het RIVM, en met veel andere partijen die actief zijn in infectieziektebestrijding kan de LFI komen tot de beste inhoudelijke processen en afspraken. Soms betekent dit dat een GGD net iets anders te werk zal moeten gaan. Juist daarom gaan we het samen ontwikkelen. En niet onbelangrijk, hiervoor wordt ook geld ter beschikking gesteld.

Bestuurlijke randvoorwaarden t.a.v. directe sturing in de warme fase

In het bestuurlijk overleg d.d. 30 maart 2020 heeft de minister van VWS met de bestuurlijke partners randvoorwaarden voor de verdere uitwerking besproken, die zijn vastgelegd in de Kamerbrief van 3 juni 2022. In deze brief schrijft de minister dat t.a.v. directe sturing in de warme fase het van belang is dat:

- deze wijze van sturing plaatsvindt in combinatie met het zoveel mogelijk toepassen van de bestaande aanwijzingsbevoegdheid aan de voorzitters van de Veiligheidsregio's in de warme fase (op grond van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid), zeker waar het MCCb-besluiten betreft;
- de rechtstreekse sturing op de GGD'en in de warme fase beperkt is tot medisch-operationele taken (zoals benoemd in het adviesrapport);
- de rechtstreekse sturing in de warme fase integraal zal worden betrokken bij de (toekomstige) opgave van het te ontwikkelen samenhangende, landelijk dekkende stelsel van crisisbeheersing;
- de beide vormen van sturing in de warme fase⁴ de coördinerende verantwoordelijkheid van de voorzitters veiligheidsregio's en de minister van JenV voor de crisisbeheersing onverlet laten

Met betrekking tot sturing in de koude fase schrijft de minister dat het van belang is dat:

- de precieze inhoudelijke afbakening van het begrip 'medisch-operationele processen' wordt uitgewerkt;
- de precieze afbakening van de bestuurlijke verantwoordelijkheden met betrekking tot de sturingsvraagstukken wordt uitgewerkt;
- de financiële grondslag en het passende bekostigingsinstrument voor de GGD'en wordt uitgewerkt, waarbij de uitvoerbaarheid wordt getoetst van de voorstellen die medeoverheden raken.

LFI als onderdeel van de beleidsagenda Pandemische Paraatheid

De instelling van de LFI is onderdeel van de aanpak pandemische paraatheid van het kabinet⁵. Deze aanpak omvat een reeks maatregelen om beter voorbereid te zijn op een volgende pandemie en het Nederlandse paraatheidsniveau blijvend op een hoger niveau te krijgen. Een van de belangrijkste maatregelen is versterking van de GGD'en. Alleen in combinatie met deze versterkte infectieziektebestrijding bij de GGD'en kan de LFI haar rol vervullen. Zo is er voldoende capaciteit nodig (artsen en andere professionals) en een versterking van de informatievoorziening en ICT-infrastructuur.

Ook geeft de minister van VWS nadere invulling aan één van de onderdelen van de kabinetsreactie⁶ op het eerste deelrapport "Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020" van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). Daarin adviseerde de OVV om de crisisstructuur voor het zorgveld aan te passen, zodat de minister van VWS de bevoegdheid heeft om sector-, regio- of instellingsoverstijgende problemen effectief te kunnen aanpakken, waaronder in elk geval met rechtstreeks bindende aanwijzingen. Daaronder valt het versterken van de sturing van de minister van VWS op de GGD'en.

Contact

Voor vragen kunt u contact opnemen met:
Oebele Tolma, kwartiermaker LFI via Programma_LFI@rivm.nl.

¹ [Advies Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding \(LFI\) | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

² [Versterking van de publieke gezondheid - Verwey-Jonker Instituut](#)

³ [Kabinet richt nieuwe crisisorganisatie op voor bestrijding toekomstige pandemieën | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

⁴ De bestaande aanwijzingsbevoegdheid aan de voorzitters van de Veiligheidsregio's (op grond van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid) en de voorgestelde directe sturing op de GGD'en in de warme fase op medisch-operationele zaken.

⁵ [Kamerbrief over beleidsagenda pandemische paraatheid | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁶ [Kamerbrief met kabinetsreactie op onderzoeksrapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid 'Aanpak Coronacrisis, Deel 1' | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)